

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ: Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία (Β Γυμνασίου)

Οδηγίες:

- Να διαβάσετε τις σελ. του Βιβλίου 65-66 και να συμπληρώσετε όπου χρειάζεται.
- Το Φύλλο Εργασίας θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι **τη Δευτέρα 11/05/2020**.

II. ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΓΗ ΣΤΟΥΣ ΟΘΩΜΑΝΟΥΣ

1. **Εξάπλωση των Τούρκων και τελευταίες προσπάθειες για ανάσχεσή τους.** (σελ. 65-66)

α. Η αδυναμία του Βυζαντίου

Η ανασύσταση του Βυζαντινού κράτους από τον Μιχαήλ Ή' διήρκησε έως τα μέσα του 14ου αι.

Όμως οι εμφύλιοι πόλεμοι είχαν ως αποτέλεσμα την **οικονομική και στρατιωτική κατάρρευση του κράτους διότι:**

- α).....
β).....
.....
γ).....
.....

Αποτέλεσμα: Η Βυζαντινή αυτοκρατορία έγινε .....
..... και ήταν εύκολη η κατάλυση της από τους Οθωμανούς.

β. Οθωμανοί και οι κατακτήσεις τους.

Οι Οθωμανοί ήταν μια **τούρκικη φυλή διαφορετική από τους Σελτζούκους**, ασιάτες νομάδες που μετανάστευσαν σε μια περιοχή κοντά στην Προύσα.

Οργανώθηκαν από τον Σουλτάνο **Οθμάν ή Οσμάν** (στον οποίο οφείλουν και το όνομά τους).

Οι Οθωμανοί κατέκτησαν βαθμιαία τη Μ. Ασία εκμεταλλευόμενοι:

- α) .....
β) .....
.....

Ενίσχυσαν τον στρατό τους με δύο τρόπους:

1. Στρατολόγηση των χριστιανόπαιδων «παιδομάζωμα» (πηγή 1, σελ. 65)
2. Συγκρότηση επίλεκτου τάγματος των γενιτσάρων (νέος στρατός)

Σημαντικές επιτυχίες των Οθωμανών στην Ευρώπη ήταν:

- 1) Στα μέσα του 14ου αι οι Οθωμανοί πέρασαν την Ευρώπη και κατέκτησαν την οχυρή Καλλίπολη.
- 2) Στη μάχη του Κοσσυφοπεδίου (1389) οι Σέρβοι νικήθηκαν και αναγνώρισαν την οθωμανική επικυριαρχία.

γ. Προσπάθειες ανάσχεσης Οθωμανών

Η νίκη των Μογγόλων στην Άγκυρα (1402) έδωσε παράταση ζωής στο Βυζάντιο.

Οι αυτοκράτορες Βυζαντίου Ιωάννη Ε', Μανουήλ Β' και Ιωάννη Η' ταξίδεψαν για βοήθεια στη Δύση.

Στη σύνοδο της ..... ο Ιωάννης Η' αποδέχτηκε

.....

.....

Στάση λαού: .....

Αποτέλεσμα: .....

.....

Ήξερες ότι: «Ενώ οι Βυζαντινοί επεκτείνονταν στην Πελοπόννησο, λίγο πιο βόρεια η Θεσσαλονίκη έδινε την τελευταία μάχη της με τους Τούρκους. Οι τελευταίοι έπειτα από σύντομη αλλά σκληρή πολιορκία κατέλαβαν την πόλη στις 29 Μαρτίου 1430 και αιχμαλώτισαν όσους κατοίκους της διέφυγαν τη σφαγή. Μετά τη Θεσσαλονίκη οι Τούρκοι πολιόρκησαν τα Ιωαννίνα. Οι κάτοικοι των Ιωαννίνων ωστόσο συγκλονισμένοι από την καταστροφή της Θεσσαλονίκης προτίμησαν να δεχθούν τα προνόμια που τους υποσχέθηκαν οι Τούρκοι σε περίπτωση που δεν πρόβαλαν αντίσταση και παρέδωσαν την πόλη σε αυτούς τον Οκτώβριο του 1430. Οι νέες απώλειες ανάγκασαν τον αυτοκράτορα να στραφεί πάλι για βοήθεια στη Δύση και τον πάπα. Ξεκίνησε έτσι από το 1431 επαφές με τον πάπα και τους κύκλους της Βασιλείας, που σε σύνοδο την ίδια χρονιά είχαν θέσει το ζήτημα της λήψης σημαντικών αποφάσεων από σύνοδο και όχι από τον πάπα. Η έριδα του πάπα Ευγενίου Δ' με τους κύκλους της Βασιλείας καθυστέρησε τις διαπραγματεύσεις, αποφασίστηκε όμως τελικά να συγκληθεί σύνοδος στη Φερράρα που μεταξύ άλλων θα έλυνε και το ζήτημα της Ένωσης των Εκκλησιών. Τη σύνοδο θα παρακολουθούσε και ο ίδιος ο Ιωάννης Η' που πήγαινε στη Δύση όχι μόνο για να ζητήσει βοήθεια, αλλά και για να πραγματοποιήσει την Ένωση με τη Ρώμη. Πριν φύγει τον Νοέμβριο του 1437 άφησε αντικαταστάτη στον Θρόνο του αδελφό του Κωνσταντίνο. Η βυζαντινή αποστολή που

αποτελούνταν από 30 επισκόπους και κάποιους λαϊκούς έφτασε στις αρχές Μαρτίου στη Φερράρα και στις 9 Απριλίου η σύνοδος άρχισε τις εργασίες της που κράτησαν όλο το 1438. Το 1439 η σύνοδος λόγω οικονομικών δυσχερειών και μιας επιδημίας που ξέσπασε στη Φερράρα μεταφέρθηκε στη Φλωρεντία. Εκεί υπογράφτηκε, τελικά, η Ένωση των Εκκλησιών και τα σχετικά κείμενα διαβάστηκαν στον καθεδρικό της πόλης στα λατινικά από τον καρδινάλιο Cesarini και στα ελληνικά από τον αρχιεπίσκοπο Νικαίας Βησσαρίωνα.»

Εργασία:

Καθιέρωση του παιδομαζώματος

Όταν με μεγαλοπρέπεια ο κυρίαρχος [ο σουλτάνος Μουράτ] κάθισε στον θρόνο στην Αδριανούπολη, έστειλε τον λαλά Σαχίν να κάνει επιδρομές στην περιοχή της Ζαγοράς και στη Φιλιππούπολη [...].

Συγκεντρώθηκαν πολλά αγόρια και τα οδήγησαν στον κυρίαρχο. Ο Χαλίλ είπε: «Ας τα δώσουμε αυτά σε Τούρκους να μάθουν τούρκικα. Ας τους κάνουμε κι αυτούς στρατιώτες». Έτσι κι έγινε. Μέρα με τη μέρα μεγάλωνε ο αριθμός τους. Υπηρετούσαν τους Τούρκους αρκετά χρόνια, ώσπου να γίνουν τέλειοι μουσουλμάνοι. Κατόπιν τους οδηγούσαν στο παλάτι και τους φορούσαν άσπρα σκουφιά. Ενώ το όνομά τους από παλιά ήταν «στρατός», τους ονόμασαν «νέος στρατός». Έτσι τότε έγιναν οι γενίτσαροι.

Χρονικό του Ασίκ Πασάζαντε, κεφ. 57, μετ. Ε. Α. Ζαχαριάδου, Ιστορία και Θρύλοι των παλαιών σουλτάνων (1300-1400), 193-195

Αφού διαβάσετε την πιο πάνω πηγή και τις σημειώσεις του βιβλίου σας σελ. 65 να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τους όρους **«Παιδομάζωμα»** και **«Γενίτσαροι»**.